

UZASADNIENIE

sprawa rozpoznana w postępowaniu uproszczonym

Powód (...) Spółka akcyjna wniosła przeciwko pozwanemu R. T. o zapłatę kwoty 1000 euro wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kosztów procesu, tytułem należności związanej z umową przewozu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu, zgłosiła zarzut nieistnienia wierzytelności, potrącenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany R. T. przyjął zlecenie transportowe od norweskiej spółki (...) na przewóz towaru z Niemiec do Finlandii.

W pierwszym etapie realizacji zlecenia pozwany przewiózł towar z Niemiec do swojej siedziby w C..

Następnie zlecił powodowi (...) Spółce akcyjnej w dniu 2 września 2019r. przewiezienia części tego towaru z C. do trzech różnych miejscowości w Szwecji. Przewiezienie drugiej części towaru zlecił innej firmie transportowej.

Przewiezienie zaś towaru dostarczonego zarówno przez powoda, jak i drugiego przewoźnika, z ostatniego miejsca rozładunku w Szwecji tj. S., do Finlandii pozwany zlecił innej spółce przewozowej – (...) Oy, wykupując w jego naczepie miejsce ładunkowe.

Bezsporne.

Powód i pozwany ustalili stawkę frachtu na kwotę 1600 euro. Zgodnie z pkt 2 umowy frach miał być przeliczony na złote wg średniego kursu tej waluty ogłoszonego przez NBP na dzień poprzedzający zakończenie usługi, a następnie płatny w walucie polskiej.

Załadunek miał się odbyć 2 września 2019r. w C. między godziną 20.00, a 21.00, natomiast pierwszy rozładunek 3 września 2019r., a trzy kolejne 4 września 2019r. Ostatni w miejscowości S. o godzinie 17.00.

Bezsporne, a nadto dowód:

- zlecenie, k. 7

Powód nie podstawił pojazdu pod załadunek w umówiony dniu, lecz przyjechał następnego dnia tj. 3 września 2019r. około południa. Powód nie zdążył rozładować towaru w umówionych dniach i ostatecznie towar rozładował w S. w dniu 5 września 2019r.

Bezsporne.

Z uwagi na brak towaru przewożonego przez powódkę w dniu 4 września 2019r. w S., umówiony przez pozwanego na ten dzień przewoźnik F. (...) Oy, nie mógł czekać i odjechał nie przewożąc towaru pozwanego. Przewoźnik ten transportował również inne towary i był zobowiązany do ich terminowego dostarczenia do Finlandii.

Bezsporne, a nadto dowód :

- zeznania J. G., k. 84,

- zeznania K. trzcіńskiej, k. 84-85,

- przesłuchanie pozwanego, k. 85-86,

- faktury VAT, k. 17, 20.

Spedytor pozwanego w dniu 5 września 2019r. zaproponował powódce samodzielne przewiezenie towaru do Finlandii wskazując stawkę za taki przewóz lub znalezienie innego przewoźnika. Powód nie podjął się zlecenia i nie wskazał innego przewoźnika.

Pozwany rozpoczął samodzielne poszukiwania transportu zastępczego towaru z S. do Finlandii. Ostatecznie ponownie zlecił w trybie pilnym przewóz F. (...) Oy za stawkę 1000 euro. Transport został wykonany, a pozwany uiszczył przewoźnikowi fracht.

Dowód:

- wydruk rozmowy, k. 20,

- zeznania J. G., k. 84,

- zeznania K. trzcíńskiej, k. 84-85,

- przesłuchanie pozwanego, k. 85-86,

- faktura, k. 54v.

W dniu 5 września 2019r. pozwany złożył reklamację powódce dotyczącą opóźnienia, informując również o obciążeniu powódki wszelkimi kosztami wynikającymi z opóźnienia.

Dowód:

- reklamacja, k. 55v.,

- wydruk wiadomości mailowej, k. 56.

W dniu 23 września 2019r. powódka wystawiła pozwanemu fakturę (...) na kwotę 8538,17 zł stanowiącą równowartość frachtu 1600 euro.

Dowód:

- faktura, k. 12.

W związku z tym pozwany w dniu 20 września 2019r. wystawił na powódkę notę obciążeniową w wysokości równowartości 1000 euro, tj. 4342,50 zł, płatna 4 listopada 2019r.

Powódka nie uiszczyła kwoty wynikającej z noty, a pismem z 3 stycznia 2020r., doręczonym powódce 9 stycznia 2020r. pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu wierzytelności powódki w wysokości 4342,50 zł z faktury (...) z własną wierzytelnością 4342,50 zł, wynikająca z noty obciążeniowej.

W dniu 20 stycznia 2020r. pozwany uiszczył na rzecz powódki kwotę 4195,67 zł tytułem pozostałej należności za ww. przewóz.

Bezsporne, a nadto dowód:

- nota obciążeniowa, k. 56v -57,

- kompensata, k. 60-61,

- dowód wpłaty, k. 15.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

W sprawie zastosowanie miały regulacje umowy przewozu i przepisy Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów CMR sporządzonej w G. w dniu 19 maja 1956 roku. Konwencja nie zawiera przepisu stanowiącego podstawę prawną domagania się przewoźnego, w związku z tym należy odwołać się do uregulowania zawartego w ustawie Prawo przewozowe z dnia 15 listopada 1984 roku (Dz.U. z 2017, poz. 1983) oraz ustawy Kodeks cywilny. Zgodnie bowiem z treścią art.1 ust 3 Prawa przewozowego, przepisy tejże ustawy stosuje się do przewozów międzynarodowych, jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej. Zgodnie zaś z art. 90 Prawa przewozowego, w sprawach nieuregulowanych w ustawie Prawo przewozowe stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego. Podstawę prawną przedmiotowego roszczenia stanowił zatem przepis art. 774 k.c. - przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy.

W sprawie nie było sporu co do zawarcia umowy jej treści, opóźnienia w transporcie i zapłaty części wynagrodzenia.

Spór dotyczył przyczyn opóźnienia, wiążących instrukcji pozwanego i zasadności obciążania kosztami opóźnienia.

W pierwszej kolejności wyjaśnić należało, że zgodnie z art. 358¹ § 1 kc, jeżeli przedmiotem zobowiązania od chwili jego powstania jest suma pieniężna, spełnienie świadczenia następuje przez zapłatę sumy nominalnej, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Zgodnie zaś z art. 358 § 1 kc jeżeli przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia w walucie obcej. Innymi słowy przepis 358 § 1 kc w aktualnym brzmieniu odstępuje od zasady walutowości i wprowadza regułę, że zobowiązanie może być ustalone przez strony w walucie obcej, a dłużnik może zobowiązanie wyrażone w walucie obcej wykonać w walucie polskiej, o ile nie zachodzą negatywne przesłanki w nim określone. W przypadku spełnienia świadczenia, prawo wyboru waluty zostało więc przyznane wyłącznie dłużnikowi, natomiast wierzyciel (powód) nie może domagać się wykonania zobowiązania w walucie obcej, jeśli dłużnik (pозwany) dokonał wyboru waluty polskiej.

Strony w zleceniu transportowym wyraźnie ustaliły wysokość wynagrodzenia 1600 euro, jak i walutę fakturowania i rozliczenia w złotych. Wynikało to jednoznacznie z pkt 2 zlecenia transportowego, a co więcej w takiej walucie powódka wystawiła własną fakturę oraz w takiej walucie pozwany uiszczył część wynagrodzenia.

Oznaczało to, że wyłącznie takiej kwoty (wyrażonej w złotych) powód mógł się domagać. Tym samym żądanie spełnienia świadczenia wbrew treści umowy i wyborowi pozwanego (dłużnika) w euro było niedopuszczalne. Dokonanie wyboru waluty płatności jest wiążące dla wierzyciela (powoda) gdyż ma charakter prawnokształtujący. Wybór już dokonanej waluty świadczenia nie może być zmieniony, chyba że druga strona wyrazi na to zgodę.

Jedyne uprawnienie wierzyciela sprowadza się do wyboru kursu średniego określającego wartość waluty obcej w dniu wymagalności roszczenia lub w dniu dokonania zapłaty (art. 358 § 3 k.c., w poprzednim brzmieniu art. 358 § 2 k.c.) w wypadku opóźnienia dłużnika w zapłacie w złotych. Jest to odstępstwo od ogólnej zasady przeliczania wartości waluty z dnia wymagalności, a jego celem jest zapobieżenie negatywnym konsekwencjom, jakie mógłby ponieść wierzyciel w wyniku zmiany kursu waluty obcej w okresie pomiędzy dniem wymagalności świadczenia a dniem jego spełnienia (tak: wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 25 sierpnia 2017 roku, sygnatura akt VIII Ga 273/17).

W związku z powyższym skoro pozwany dokonał wyboru waluty polskiej, co zresztą strony ustaliły w umowie, powódka nie mogła obecnie dochodzić zapłaty w walucie obcej. Nadto należy wskazać, że „zasądzenie na rzecz powoda kwoty wyrażonej w innej walucie niż określona w żądaniu pozwu stanowi naruszenie art. 321 § 1 k.p.c.” (tak wyroki Sądu

Najwyższego : z dnia 28 kwietnia 1998 r., II CKN 712/97, OSNC 1998/11/187, z dnia 23 lipca 2004 r., III CK 339/03, LEX nr 174197, z dnia 19 marca 2008 r., LEX nr 465983).

Podobna sytuacja miałyby miejsce przy dochodzeniu roszczeń ubocznych, surogatów np. odszkodowań czy odsetek (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 22 lutego 2012 r., I ACa 27/12, Mon. Pr. Bank. 2012, nr 7–8, s. 16–28; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 1998 r., III CZP 72/97, OSNC 1998/9/133, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2016 r., II CSK 447/15, LEX nr 2023849, G.Prawna (...), wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 10 lutego 2016 r., I ACa 840/15, LEX nr 2051552). Tym samym zasadnie pozwany dokonując kompensaty i wystawiając notę wskazywał walutę polską.

W tym już z tej przyczyny powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Jedynie więc na marginesie należało wskazać, że zdaniem sądu zasadny był również zarzut potrącenia. Zgodnie z art. 23 ust. 5 CMR w razie opóźnienia dostawy, jeżeli osoba uprawniona udowodni, że wynikła stąd dla niej szkoda, przewoźnik obowiązany jest zapłacić odszkodowanie, które nie może przewyższyć kwoty przewoźnego.

Ciężar dowodu w zakresie przesłanek aktualizujących odpowiedzialność z art. 471 k.c., istnienia związku przyczynowego oraz powstania szkody, w świetle art. 6 k.c. spoczywa na wierzycielu, tj. w niniejszej sprawie na pozwanym. Musiał on zatem najpierw udowodnić istnienie ważnego zobowiązania o określonej treści, w stosunku do którego czyni dłużnikowi zarzuty jego naruszenia. W dalszej kolejności winien wykazać pozostałe przesłanki odpowiedzialności kontraktowej (szkodę, jej spowodowanie nienależytym wykonaniem zobowiązania, związek przyczynowy).

Nadto zgodnie z art. 30 ust. 5 CMR opóźnienie dostawy może stanowić podstawę do odszkodowania tylko wówczas, gdy zastrzeżenie zostało skierowane na piśmie w terminie 21 dni od dnia postawienia towaru do dyspozycji odbiorcy.

Zdaniem sądu pozwany wykazał wszelkie przesłanki umożliwiające obciążenie powódki kosztami opóźnienia. Po pierwsze dochował formalnego wymogu zgłoszenia zastrzeżeń, składając reklamację. Po drugie wykazał nienależyte wykonanie zobowiązania powódki, tj. opóźnieni załadunku i rozładunku. W tym miejscu należy wskazać, że nie miał racji powód wskazując, że treść umowy ulegała zmianie na skutek wiążących instrukcji nadawcy (pозwanego). Powód na ta okoliczność nie przedłożył żadnego dowodu. Co więcej z korespondencji między spedytorami wynikało jednoznacznie, że pozwany nie udzielał żadnej instrukcji co do innego terminu załadunku czy wyładunku. Wręcz przeciwnie spedytor pozwanego wskazywał na wolę załadowania 2 września 2019r. z uwagi na rozładunek dnia następnego. W oczywisty więc sposób ewentualne ustalenia między kierowcą, a magazynierem – a więc osobami, które nie posiadają żadnych kompetencji do prowadzenia spraw powódki czy pozwanego i podejmowania wiążących dla tych podmiotów decyzji, nie mogły świadczyć o wydaniu przez pozwanego jakichkolwiek instrukcji w rozumieniu art. 12 CMR. Co więcej fakt, że powódka podstawiała pojazd pod załadunek dopiero 4 września koło południa, a nie rano, również wskazuje na to, że nawet bez jakichkolwiek uzgodnień kierowcy i magazyniera, pojazd i tak nie były w stanie dojechać na umówiony termin 2 września.

Po trzecie wykazał szkodę i jej wysokość. Nie ma racji powód wskazując, że pozwany działał na własne ryzyko zamawiając dodatkowy pojazd, gdyż nie było pewne czy w wyniku opóźnienia załadunku dojdzie do opóźnienia rozładunku. Jak wynikało z przedłożonej przez powódkę korespondencji na komunikatorze pozwany zlecił przewóz zastępczy dopiero w dniu 5 września 2019r., a więc już w chwili gdy powódka nie dotarła na rozładunek, a przez to kolejny przewoźnik (pierwotnie zakontraktowany na transport do Finlandii) nie podjął towaru. Wówczas już nie istniało wyłącznie „ryzyko” opóźnienia rozładunku, lecz stan ten faktycznie się ziścił i niezbędne było zorganizowanie kolejnego transportu. Pozwany nie miał więc wyjścia i celem przewiezienia ładunku do docelowego miejsca w Finlandii musiał zorganizować inny, kolejny przewóz. W przeciwnym razie towar w ogóle nie dotarłby do odbiorcy.

Na okoliczność wysokości szkody, pozwany przedłożył fakturę za zlecony w trybie pilnym transport na kwotę 1000 euro. Nadto zeznawali na tą okoliczność świadkowie, którzy potwierdzili zarówno zlecenie przewozu F. (...) Oy za

stawkę 1000 euro, jak i opłacenie tej faktury. Co więcej już samo zobowiązanie do zapłaty takiej kwoty i powstały w ten sposób dług pozwanego należało uznać, za szkodę związaną z opóźnieniem powódki.

Tym samym ziściły się wszelkie przesłanki ustawowe, jak i faktyczne do obciążenia powódki kosztami opóźnienia (a więc kosztem zorganizowania dodatkowego transportu).

Również więc z uwagi na skutecznie dokonane potrącenie roszczenie podlegało oddaleniu w całości.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na koszty procesu w niniejszej sprawie składa się opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, koszt zastępstwa procesowego w wysokości 900 zł (ustalone zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie - Dz.U. 2016 r., poz. 1668).

ZARZĄDZENIE

1.(...)

2. (...)

4. (...)